Τὸ Οἰνοχώρι

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ «ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΟΙΝΟΧΩΡΙΤΩΝ ΠΑΡΝΑΣΣΙΔΟΣ»

Συντάσσεται ὑπὸ τοῦ Δ. Σ. τοῦ Συλλόγου Διεύθυνσις : Σταδίου 51 (β΄ ὄροφος Γραφ. 10)	ΑΘΗΝΑΙ Τ. 121 Τηλ. 314.871	Τιμὴ φύλλου δραχ. 1

Ἀρ.Φυλ.9
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ
1969

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Τά Χριστούγεννα γιορτάζονται σ'ὅλον τόν κόσμο,ὅπου κι'ἄν ὑπάρχουν Χριστιανοί,ἀνεξαρτήτως δόγματος.Κι'ὅπως παντοῦ, ἔτσι καί γιά μᾶς ἀποτελοῦν τή μεγαλύτερη γιορτή τοῦ χρόνου,μαζί μέ τήν Πρωτοχρονιά.

Κάθε γιορτή θέλει καί τή θέση της. Τά Χριστούγεννα δέν θέλουν πρωτεύουσα, οὔτε κοσμικά κέντρα. Θέλουν ἐπαρχία,θέλουν χωριό, μέ ἔλατα καί μέ χιόνια,θέλουν νησί, θέλουν, πάντως ὁτιδήποτε ἄλλο,ἐκτός ἀπό πρωτεύουσα.

Χαρά στον πού ἔχει ἰδιαίτερη πατρίδα, πού νά τόν περιμένη τό ἀναμμένο τζάκι καί ἡ ζεστή φωλίτσα τοῦ πατρικοῦ του σπιτιοῦ. Τέτοιες μέρες ὅλοι λαχταροῦμε νά βρεθοῦμε στό χωριό μας, στόν τόπο πού γεννηθήκαμε,στό πατρικό μας σπίτι, στήν πατρίδα μας.

Νά θυμηθοῦμε! Νά θυμηθοῦμε πού σάν εἴμασταν παιδιά ποδεμένοι καλά καί κουκουλωμένοι πηγαίναμε στό τραγούδι,δηλαδή γιά νά ποῦμε τά κάλαντα. Τές περισσότερες φορές τό χιόνι ἦταν ἕνα γόνα. Ἀλλά αὐτό δέν μᾶς ἐμπόδιζε νά κόβουμε ...ντορό ἀπό σπίτι σέ σπίτι γιά νά φάλλουμε ἀκουμπώντας στά χοντροράβδια μας πού τά εἴχαμε γιά νά κυνηγᾶμε καί τά μαντρόσκυλλα:

"Καλήν ἑσπέραν Ἄρχοντες, ἄν εἶναι
ὁρισμός σας, Χριστοῦ τήν θείαν
γέννησιν νά πῶ στ'ἀρχοντικό σας..!

Ὅλα τά σπίτια ἦταν ἀρχοντικά ἐκείνη τήν ἡμέρα. Τά σφαγμένα γουρούνια κρέμονταν ἀπό τό πάτερο τῆς ὀροφῆς, τά Χριστόψωμα μοσχομύριζαν στούς φούρνους,τά σπίτια ἔλαμπαν ἀπό καθαριότητα, οἱ νοικοκυρές ἑτοιμάζονταν γιά τή μεγάλη γιορτή.

Τήν Ἅγια Νύχτα,ἡ καμπάνα μᾶς ξυπνοῦσε μέ τήν ἀπόηχη γλυκειά φωνή της. Ἀπό κάθε σπίτι ξετρύπωναν φαναράκια ἀναμμένα καί ἀπό τίς ἄκρες τοῦ χωριοῦ ὅλα πήγαιναν πρός τήν ἐκκλησιά.Ἐκεῖ μπαίνοντας ἀνάβαμε τό μοσχομυρισμένο κερί. Τό κερί πού τό εἶχε μαζεμένο κόμποκόμπο ἡ μέλισσα ἀπό τόν ἀνθό τοῦ ἔλατου καί τοῦ ρεικιοῦ. Ἀκούγαμε μέ κατανυκτική προσήλωσι τήν μελωδία τοῦ Ρωμανοῦ "Χριστός γεννᾶται δοξάσατε" καί φέλναμε ὅλοι μαζί τό "ἡ Παρθένος σήμερον τόν ὑπερούσιον τίκτει". Ὅταν τελείωνε ἡ Λειτουργία,ἄρχιζε νά γλυκοχαράζη στήν Ἀνατολή. Ὁ κόσμος ἦταν ὅλος γαληνεμένος. Μέσα μας εἶχε κατασταλάξει μιά ἀφάνταστη εὐφορία. Ἡ εἰρήνη εἶχε γαληνέψει τίς ψυχές μας. Ἡ ἀγάπη ἦταν κάτι ἐξαίσιο κεῖνες τίς ὧρες,πού καί τά ζῶα εἶχαν ἀνθρώπινα αἰσθήματα ἀγάπης κοντά στή Φάτνη.

Αὐτή τήν ἡμέρα ὁ παπᾶς τοῦ χωριοῦ περνοῦσε ἀπό ὅλα τά σπίτια γιά νά σηκώση Ὑφώματα. Ἔφελνε τό τροπάριο τῆς ἡμέρας καί μνημόνευε τούς ζωντανούς, δεόμενος γιά τούς ἀνθρώπους, γιά τά ζωντανά, τά ἀμπέλια, τά μελίσσια,τόν σῖτον,τόν οἶνον καί τό ἔλαιον.

Καί μόλις περνοῦσε ὁ παπᾶς καί εὐλογοῦσε,στρωνόταν τό Χριστουγεννιάτικο τραπέζι. Στή μέση τό Χριστόψωμο μέ τό Σταυρό στή μέση κεντημένο καί στολισμένο μέ σταφίδες καί καρύδια (πού συμβόλιζαν τά ἀρνιά καί τά κατσίκια). Ἀχνιστή ἡ σούπα καί τό κρέας, πού προσφέρετο ἄφθονο,ὕστερα ἀπό τή νηστεία τῶν προηγουμένων ἡμερῶν. Στό τζάκι ἔκαιγαν αἰωνόβια κούτσουρα πού τριζοβολοῦσαν καί ζέσταιναν τά ἀρχοντικά. Αὐτή τήν ἡμέρα δέν ἦταν κανένας φτωχός! Ὁ μικρός Χριστός εἶχε εὐλογήσει ὅλα τά σπίτια. Τό τραπέζι ἦταν γεμᾶτο.Καρύδια, μῆλα, σταφύλια πού ξεκρεμάστηκαν ἀπό τό ταβάνι ἤ πού εἶχαν διατηρηθῆ μέσα στό πετιμέζι, κοντοσούφλι ἀπό τά φαρονέφρια τοῦ χοιρινοῦ, σαρμάδες,γλυκάδια,τηγανῖτες,ἦταν ὅλα γιά τούς ξένους. Καί πάνω ἀπ'ὅλα Ἀγάπη. Ἀξέχαστες μέρες!

Σέ ποιά πόλη μπορεῖ κανείς νά τά βρῆ αὐτά σήμερα; Σέ ποιό ἀρχοντικό,σέ ποιό πλουσιόσπιτο τῆς πρωτεύουσας; Μόνον στό μικρό χωριό, στό γονικό του, ἀνάμεσα στά ἔλατα, στό πυκνό χιόνι πού κάνει τά κλωνάρια τῶν ἐλάτων, νά ἀκουμπᾶνε στή γῆ, στήν μικρή ἐκκλησούλα πού μοσχοβολάει ἀγνό κερί μέλισσας καί θυμίαμα,πού λειτουργάει ὁ ἀσπρομάλλης παπᾶς μέ τή γλυκειά του φωνή, στό φτωχόσπιτο πού χωρίς νά ἔχη χαλιά καί πολυτέλειες, ἔχει ὅμως τόση ζεστασιά ἀπ' τ'ἀναμμένο τζάκι καί τόν πλοῦτο τῆς ἀγνῆς ψυχῆς καί τῆς ἀγάπης!

" " "

" "
" "
" " "ΤΟ ΟΙΝΟΧΩΡΙ" εὔχεται σέ ὅλους "
" " τούς συγχωριανούς μας καί τούς "
" " φίλους τοῦ χωριοῦ μας "
" " ΧΑΡΟΥΜΕΝΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ "
" " κ α ί "
" " ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟΝ ΤΟΝ ΚΑΙΝΟΥΡΙΟ "
" " ΧΡΟΝΟ 1 9 7 0 "
" "

ΕΘΙΜΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ

Κεῖνον τόν καιρό....

- Ἀπό νωρίς τήν παραμονή μαζεύονταν οἱ χωριανοί παρέες-παρέες γιά νά σφάξουν τά γουρούνια. Πρίν λίγα χρονια ἔτρεφαν στό χωριό ὅλοι χοιρινά καί μάλιστα παράβγαιναν ποιός θά θρέψη τό μεγαλύτερο. Ὥρα ἔπαφαν νά τρέφουν εἰς βάρος τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας, γιατί τό χοιρινό λίπος λένε..φέρνει ἀρθριτικά. Ἐπί κεφαλῆς ἦταν ὁ μπόγιας, μέ τό μαχαίρι του. Οἱ ἄλλοι ἦταν βοηθοί. Αὐτός κάρφωνε τό γουροῦνι στήν καρωτίδα ἐνῶ οἱ ἄλλοι τό ρίχναν κάτω καί τό κρατοῦσαν γερά ἀπό τά πόδια. Κάποια χρονιά μπόγιας ἦταν ὁ Γέρο Λιᾶς Τσατσαρώνης, πού σ'ἕνα τίναγμα τοῦ γουρουνιοῦ, ἀντί νά καρφώση τό μαχαίρι στό λαιμό τοῦ γουρουνιοῦ, τό κάρφωσε ὅπως ἦταν γονατιστός στό μηρό του, μέ ἀποτέλεσμα νά κόψη κάποια ἀρτηρία, νά πάθη ἀκατάσχετη αἱμορραγία καί νά πεθάνη. Ἀκολουθοῦσε τό ξεκοίλιασμα καί τό καθάρισμα. Τά παιδιά περίμεναν μέ ἀνυπομονησία νά πάρουν τήν κατρήθρα (κύστη) γιά νά τήν καθαρίσουν καί νά τήν κάμουν μπαλόνι, (τότε δέν εἶχαν φτάσει στό χωριό τά... ἐλαστικά μπαλόνια). Στή νοικοκυρά ἔδιναν τά ἐντόσθια, τά ἔντερα γιά τά λουκάνικα, τό κεφάλι γιά νά γίνη πατσᾶς καί πηχτή. Τό κουφάρι τό ἔβεναν ἀπό τά πισινά πόδια καί τό κρέμαγαν στό φηλότερο πάτερο τοῦ ταβανιοῦ. Ἐκεῖ τό βράδυ πάγωνε κι'ἔμενε κρεμασμένο ὡς τήν τρίτη ἡμέρα τῶν Χριστουγέννων, τοῦ Ἁγίου Στεφάνου, πού τό κατέβαζαν χάμω, τό ἔγδερναν, τό λιάνιζαν, ξεχώριζαν τό λῖπος πού τό ἔλυωναν καί τό ἔφτιαχναν γλύνα στούς τενεκέδες, γέμιζαν τά λουκάνικα ἀρωματίζοντάς τα μέ μπαχαρικά, πράσσα καί πορτοκαλλόφλουδες, ἔφτιαχναν τές τσιγαρίθρες, τόν πασπαλᾶ καί τό κρέας μέσα στό λίπος πού τό διατηροῦσαν ὡς τήν ἄνοιξη. Δέν πήγαινε τίποτα χαμένο. Τό γουρουνοτόμαρο τό ἀλάτιζαν καί τό ἄπλωναν νά στεγνώση γιά νά γίνη ἀργότερα φασκιές καί γουρουνοτσάρουχα. Τά λουκάνικα τά κρέμαγαν στό ταβάνι ἤ σ'ἕνα καλάμι καί τά εἶχαν γιά ἐξαιρετικό μεζέ, γιά πολύν καιρό.

Μέ τό κρέας ἔφτιαχναν κάθε εἶδος φαγητό. Κοντοσούφλια, σαρμάθες (ντολμάδες μέ λάχανο καί χοιρινό), Νοματιές μέ ρύζι καί μπαχαρικά. Κι'ὅλα αὐτά συνωδεύονταν μέ ἐκλεκτό κρασί, γιοματάρι πού ἄνοιγαν γιά τό καλό τῆς μέρας.

- Τά παιδιά πήγαιναν καί λέγαν τά κάλλαντα τήν παραμονή τῶν Χριστουγέννων, ὅπως καί τήν παραμονή τῆς Πρωτοχρονιᾶς. Τά φίλευαν χρήματα, καρύδια, μῆλα, πορτοκάλλια, ἀκόμα καί κομμάτια κρέας. Στό τέλος ἀκολουθοῦσε ἡ μοιρασιά. Ἕνα σου - ἕνα μου....

- Τό βράδυ τῆς παραμονῆς τῆς Πρωτοχρονιᾶς μαζεύονταν στό μαγαζί καί ἔπαιζαν τριανταένα, φραγκοδίφραγκα καί μέχρι τάλληρο. Ἐκεῖ δοκίμαζαν τήν τύχη τους γιά τόν καινούργιο χρόνο.

- Τήν Πρωτοχρονιά ἔφτιαχναν τήν Βασιλόπηττα. Ἔβαζαν μέσα ἕνα νόμισμα, ἕνα κομμάτι ἀπό κλῆμα, ἕνα ἄχυρο. Τήν σταύρωναν τρεῖς φορές, τήν στριφογύριζαν μέ τό ταφί καί τήν ἔκοβαν. Ὅποιος τάβρισκε στό κομμάτι του ἦταν ὁ τυχερός τοῦ σπιτιοῦ στά χρήματα, στ'ἀμπέλια, στά χωράφια.

- Ὅλες τίς μέρες πού ἦταν γιορτές, πήγαιναν τίς βίζιτες σ'αὐτούς πού γιόρταζαν. Παρέες-παρέες ξεκινοῦσαν ἀπό τόν Κάτω Μαχαλᾶ στόν Ἀπάνω. Ἀνήμερα τά Χριστούγεννα πήγαιναν στούς Χρίστους, τήν ἐπομένη στούς Παναγιώτηδες καί τίς Παναγιοῦλες. Στέφανο δέν εἴχαμε ποτέ κανέναν στό χωριό. Καί τήν Πρωτοχρονιά στούς Βασίληδες καί τίς Βασιλικοῦλες. Ἡ νοικοκυρά περίμενε στήν πόρτα ὅλους τούς χωριανούς. Στό τραπέζι ἦταν ἀραδιασμένα ὁλα τά φαγώσιμα. Τρώγανε καί πίνανε. Ἀνοίγανε τά γιοματάρια. Τραγουδοῦσαν καί χόρευαν. Γλεντοῦσαν ἀνοιχτόκαρδα καί ξέγνοιαστα. Κι'ἔξω ἄς ἔρριχνε ὅσο χιόνι ἤθελε.

- Ὅλες τές μέρες τοῦ δωδεκαήμερου οἱ Καλλικάντζαροι μέ τά κέρατά τους, τίς μακρυές οὐρές τους καί τές διχάλες τους, κυριαρχοῦσαν στήν ἁπλή ζωή μας. Οἱ νοικοκυρές δέν ἄφηναν φαγητό στό τζάκι ξεσκέπαστο, γιατί κατέβαιναν οἱ καλλικάντζαροι καί τό μαγάριζαν. Στό μύλο δέν πήγαιναν ν'ἀλέσουν καί φρόντιζαν ἀπό πρίν νά εἶναι ἑτοιμασμένοι ὥστε νά μή τούς λείψη ἀλεύρι τίς μέρες αὐτές. Τό παραμῦθι τῆς Μάρως πού πῆγε στό μύλο ν'ἀλέση μιά ἀπό αὐτές τίς μέρες, τό εἴχαμε μάθει ἀπ'ἔξω. Ἡ μάνα μας -ἅγιο τό χῶμα πού τή σκέπασε- μᾶς ἔλεγε τό παραμύθι γιά τό δέντρο πού ἔκοβαν οἱ καλλικάντζαροι καί τό ἔφηναν μισοκομμένο, νά κρατιέται μόλις λίγο, γιά νά τρέξουν νά περάσουν τές μέρες αὐτές μέ τούς ἀνθρώπους, καί πού σάν ξαναβγοιζαν -τῶν Φώτων- τόβρισκαν πάλι θρεμένο καί θεριεμένο. Καί ξανάρχιζαν τό κόψιμο ἀπό τήν ἀρχή. Τή νύχτα φοβόμασταν νά βγοῦμε μόνοι μας ἔξω. Κι'ὅταν δέν τρώγαμε τό φαγητό μας ἤ κάναμε καμιά ἀταξία μέ τούς Καλλικάντζαρους μᾶς φοβέριζαν.

Τώρα τί ἔμεινε ἀπό ὅλα αὐτά;

Ὡς καί οἱ καλλικάντζαροι χάθηκαν!

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΔΩΡΩΝ

Ἐπί τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν, τό Διοικητικόν Συμβούλιον τοῦ Συλλόγου Οἰνοχωριτῶν Παρνασσίδος, ἀπέστειλε πρός τούς μαθητάς τοῦ Σχολείου Οἰνοχωρίου, διάφορα δῶρα.

"..."
" "
" ΕΝΙΣΧΥΣΑΤΕ ΤΟΝ ΣΥΛΛΟΓΟΝ ΜΑΣ "
"..."